

فراهم سازی شرایط اشتغال زایی و آماده سازی معلولان

جهت اشتغال پس از سن رشد

خاور ترابی بروجردی - افسانه پت رامی

سیما السادات صفوی پور

کادر مرکز آموزش استثنایی پیام نو

در جامعه هیچ موقعیت واحدی وجود ندارد که به اندازه کار بتواند نیازمندی‌های انسان را در همه سطوح برآورده سازد. از طریق کار تک تک افراد است که نیازهای جامعه نیز ارضا می‌شود. کار به آدمی فرصت مشارکت و ایفای نقش اجتماعی را می‌دهد. کار برای انسان رضایت، خانوادگی، جمعی و شخصی بوجود می‌آورد و با کار فقر از بین می‌رود. با شناختی که از روحیه افراد معلول داریم می‌توان چنین گفت که نیازهای معلولین به کار بیشتر از افراد عادی است. این افراد نیازهای خود و مخصوصاً نیازهای روانی خودشان را در محیط کار جستجو می‌کنند. روانشناسان و علمای تعلیم و تربیت معلولین برای کار، نقش جبران سازی قائل هستند، یعنی جبران احساس کمتری و نیز بایستی از اهمیت نقش درمانی و بازتوانی کار در افراد معلول یاد نمود.

در توانبخشی حرفه‌ای افراد معلول باید در نظر داشت که هرچه بتوان معلول را به طور فعال در سازندگی کل فرآیند توانبخشی شرکت داد، به همان میزان، شانس و امکان بازگشت به اجتماع و جذب وی موفقیت‌آمیزتر خواهد بود.

در تمام جوامع، اصل سرمایه‌گذاری در ارائه خدمات به معلولین، اصلی پذیرفته شده و انکارناپذیر است. با هر دیدگاه به پدیده معلولیت نگرینسته شود، در ضرورت سرمایه‌گذاری هیچگونه تردیدی وجود ندارد. اما چه میزان سرمایه‌گذاری؟ و در چه راستا؟ و در مقایسه با افراد سالم، چگونه و با چه کیفیتی؟

بنیان سرمایه‌گذاری برای معلولین دارای چهار بخش کلی است ۱- پیشگیری ۲- تربیت نیروی انسانی و تهیه وسایل توانبخشی ۳- سرمایه‌گذاری در راستای آموزش معلولین ۴- ارائه خدمات توانبخشی.

همایش حقوق کوه‌کان و دانش آموزان استثنایی

بخش اول: ایجاد کلینیک‌های مشاوره با خانواده، مشاوره قبل از ازدواج، تست‌های ژنتیکی در دوران بارداری و تست‌های روزهای اولیه تولد و واکسیناسیون.

بخش دوم: سرمایه‌گذاری در راستای استفاده از تخصص‌ها و تهیه وسایل توانبخشی. برای توانبخشی به افراد معلول نیاز به ابزارهای متنوع، دانش پزشکی، تکنولوژی مدرن و نیروهای متخصص است.

بخش سوم: که شامل میزان سرمایه‌گذاری برای آموزش، چگونگی آموزش همگانی، نقش آموزش ویژه، رابطه آموزش همگانی، طرز تلقی جامعه نسبت به معلولیت، ساختار فرهنگی جامعه، شاخص‌های بهداشت جسمانی، روانی جامعه می‌باشد.

بخش چهارم: شامل مباحثی چون رساندن معلول به اهداف خودیاری و خودکفایی، کمک به فن روحیه‌سازی در معلول و کمک به بهداشت روانی جامعه، توسعه حرفه‌های مخصوص معلولین، رشد تکنولوژی و ایجاد بازار کار جدید برای نیروهای متخصص می‌باشد.

باید متذکر شد که با توجه به تحقیقات انجام شده امنیت شغلی چندان برای معلولین در جوامع وجود ندارد و از جمله دلایل آن نیز ماهیت معلولیت فرد، فقدان آموزش مناسب، برداشتها و نگرشهای کارفرما، فقدان مهارت‌های اجتماعی، مشکلات رفت و آمد، فقدان مشوق‌های بیرونی سودمند، باورها و دلواپسی‌های خانواده، فقدان مشاغل مناسب و فقدان امکانات مورد نیاز برای کمک به عملکرد شغلی می‌باشد.

باید دانست چه امکانات شغلی برای افراد استثنایی وجود دارد که انتقال از مدرسه به دنیای کار را امکان‌پذیر می‌سازد. حرکت از مدرسه به سمت فعالیتهای پس از مدرسه را می‌توان در قالب آموزش سطح بالا، حرفه‌آموزی، اشتغال در محیط‌های عادی مانند اشتغال‌های حمایتی، ادامه آموزش در بزرگسالی، خدمات دوره بزرگسالی، زندگی مستقل، مشارکت اجتماعی و اشتغال رقابتی قرار داد.

امید است طرح قوانین مشابه با قوانین کشورهای پیشرفته (قانون آموزش افراد استثنایی IDER) از طرف سازمان آموزش و پرورش استثنایی به دولت پیشنهاد شود. زیرا همانطور که می‌دانیم در کشور ما نرخ بیکاری معلولین هنوز ارائه نشده علت آن شاید: موانع نگرشی، جسمانی و ارتباطی، فقدان فرصت‌های آموزشی مناسب و کمبود برنامه ریزی انتقالی باشد.

همایش حقوق کودکان و دانش آموزان استثنایی

در پایان می توان نتیجه گرفت: که سرمایه گذاری در جهت خودکفایی معلولین نه تنها کم اهمیت تر از سرمایه گذاری در مسائل اجتماعی دیگر نیست بلکه آنان را از حالت سربار به حالت سازنده و شاداب تبدیل کرده و باعث تصحیح ارتباطات انسانی، ایجاد روحیه سازگاری و بازدهی اقتصادی و در نهایت بازیافت سرمایه گذاری در امر هدفمند خودکفایی معلولین می شود.